

Ankara Kalesi Çevresinde BirKaç Saat (2)

"Önceki Tur Işığında Çevreyi Genişletip Öğretiyi Geliştirerek"

Can EREL

Uçak Mühendisi

can.ereel@canerel.com.tr

Uzun bayram tatilinde evden uzaklaş(AMA)manın,

- Stres yapıp 9 gün o stresin etkisinde yaşamak,
- Sadece kendime bağlı zamanı kullanma keyfi ile çalışmak, yeni şeyler öğrenmek, gezmek ve hatta arkadaşlarıma davet gönderip katılabilenlerle beraber bölgede bana keyif veren mekânları ziyaret edip bu anı beraberliğimize kenar süsü ederek o zamanı paylaşmak, şeklinde iki sonucu olabilirdi, benim için...

İlk aklıma gelen de geçen yıl, 7 Ekim 2017 Cumartesi günü arkadaşlarımla yaptığımız geziye ait "Ankara Kalesi Çevresinde BirKaç Saat (1) "RMK Müzesi'nde Buhar Makinaları ve Kule Saat Modelleri"" başlıklı güncede de paylaştığım;

"Yaşadıklarımız, gelecek dönemde Ankara ve bölgedeki gezi ve ziyaretlerimiz arasında,

- ÇengelHan RMK Müzesinin geri kalan kısmı,
- Erimtan Arkeoloji ve Sanat Müzesi,
- KurşunHan - Anadolu Medeniyetler Müzesi,

ile oluşan zincirinde sıraya kaydedilmesini işaret ediyordu...

...planlayacağım; büyük bir keyifle...! Belli mi olur, bu güncelyi okuyanlardan da katılım olabilir...

Ne dersiniz, endüstriyel miras/anıtlara odaklı bu öğrenme ve keyif gezileri geliştirilebilir mi?"

tespiti oldu; kendi önerimden yararlanacaktım.

Eylem plan yapmalıydım; gezdiğim yerlerin güncesini de yazmayı düşününce uzun görünen bu tatil yetmeyebilirdi de!

Ankara'da yerleşik ve tatilden de yararlanarak hafta sonu Ankara'ya gelebilme olasılığı bulunan arkadaşlarımla bu düşüncemi paylaşmak ilk işim oldu!

...tatil büyümesine kapılmış sevgili arkadaşlarımla bu planı erteleme önerisini, uygun olduklarında yapacakları turlara katılacağımı belirterek savuşturmamın ardından "MüzeKart+" yenilemesi de tamamlanınca ilk aşama tamamlanmıştı.

Duyuruma olumlu cevap veren sevgili Esra'nın katılımı ile Cumartesi sabah 8:00 gibi soluğu Kale Bölgesinde aldık; yine görevlileri henüz gelmemişti SafranHan yanındaki otopark alanının...

İlk durağımız, rengi, kokusu ve lezzeti ile iz bırakan PirinçHan ve ortasındaki Cafe olacaktı ama han kapısı bile açılmamıştı...

...bir sokak arkada, bana çocukluğumun Van kahvelerini hatırlatan hasır taburelerde henüz tam demlenmemiş çayları içerek bekledik.

PirinçHan Cafe'de yediğimiz gözlemeler ve limon dilimli demli çaylar bekleme sıkıntısından eser bırakmadı; doğal olarak...

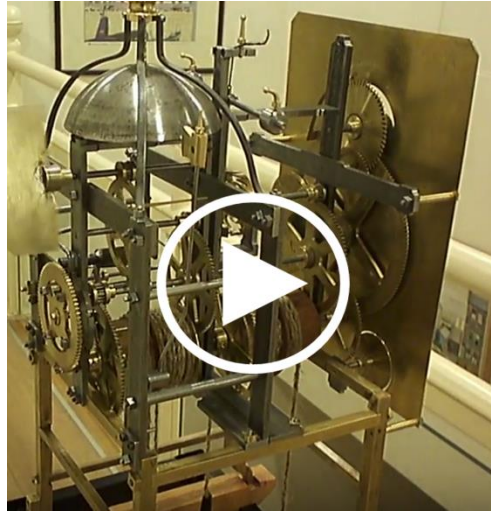

İlk hedefim "Rahmi M. Koç Müzesi" için biletlerine sıra gelince "MüzeKart+" ile bu tatil döneminde kullanacağım fırsatlar hakkında ilk bilgiye de sahip olacaktım; MüzeKart+ sayesinde 9TL/kisi olan ücrete 1 TL indirim aldım!

Müze'nin ÇengelHan içine yerleşik kişisel ilgi ve sosyal alana yönelik bölümleri sonrası endüstriye odaklı SafranHan bölümüne geçtik; sonunda yıllar önce tanıştığım sevgili Ersan DOĞAN'ın "Model Makina Atelyesi" içinde sarıldık - sarmalandık aylar süren özlemle...

Başladı anlatmaya sevgili Ersan...

...tutku sahibi uzmanı olduğu "Buhar Makinaları" ve "Kule Saatleri" modelleri yapımı kapsamında 16'ncı yüzyılda yaşamış bir Osmanlı bilim insanının özgün bir mekanin zaman göstergesi yapımı konusunda yazdıklarını derleyen Sevim Tekeli'nin "16'ncı Yüzyılda Osmanlılarda Saat ve Takiyüddin'in "Mekanik Saat Konstrüksiyonuna Dair En Parlak Yıldızlar Adlı Eseri" kapsamında yazılanları okuyup düşünerek ürettiği saati anlatırken heyecanı dinleyenleri tutmuştu bile!

II. Selim zamanında Osmanlı Sarayı Müneccimbaşılığı da yapan, çocuğu olmadığı için ölümü sonrası devlete kalan Dolmabahçe Sarayı arazisinin asıl sahibi olan Takiyüddin bin Maruf-i tasarımı olan o zaman zaman göstergesi hakkında düşünülerek kaydedilenler okunarak üretilen bu makine ellerimdeydi; titredim!

Bu makinayı,

- Anı göstermek üzere dönenin ibre değil platform olması,
- Çanın saat başlarında anı gösteren sayı kadar vurması,

daha da benzersiz hale getiriyordu...

Müze çıkışında sonraki ziyaret, sevgili eşimin ve kızımın yadigârı, 16. veya 17. yüzyılda yapıldığı düşünülen Pilavoğlu Han oldu.

... içinde birbirinden güzel dükkanlar, özgün tasarım ürünü hediyelikler satan işyerleri sonrası, nefes kesen ve açlık-sussuzluk hissi uyandıran kokuları ile han avlusunda çay ve kahve molası; tarladan biber ve fasulye getirmiş teyzenin hoş şivesi ile çevrede tanınmışlığı müşteri kuyruğundan belli olan ciğerci amcanın güler yüzü han konuklarının keyfini katmerlendirdi.

Sırada Anıt Kabir vardı!

... şehirde planlı siyasi bir etkinlik nedeni ile, Anıt Kabir'e giden yolları kapatmış olsa da arka kapıdan girebildik.

Mozole, zamanın devlet araçları ve Anıt Kabir Müzesi derken akşam oluyordu...

Hem öğle yemeği ve hem de akşam yemeği için farklı bir mekân planladım; birkaç gün önce ziyaret ettiğimiz Ankara Binicilik İhtisas Kulübü, ABİK!

Sevdiğimiz atlar ve pony ile anısı derinleşen ABİK Restoranında sevgili Hasan ve sevgili Ertan da yardımcı olunca Ankara manzaralı bahçede püfür – püfür esinti ile yendi yemek; müteşekkirim.

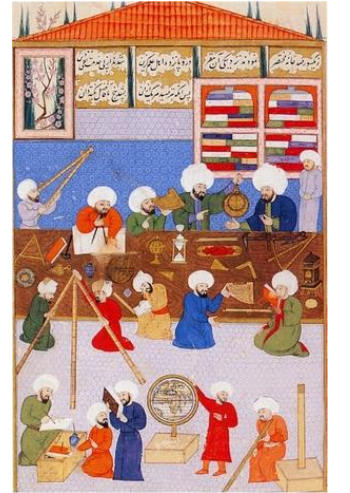
Ardından yolcu ettik konuğumuzu, onca gelip döndüğü böyle bir Ankara'yı yaşamadığını söylüyordu; ben de efsane bir Ankara turu daha yaptığımı anladım.

Takip eden gün ilk işim biraz Takiyüddin İbn Maruf araştırmaktı; öğrendiklerim sevgili ersan ve eserine ilgimi daha da artırdı:

Ankara Üniversitesi'nde Felsefe Doçenti olan Doç. Dr. Remzi Demir'e ait "Takiyüddin İbn Maruf'un Ondalık Kesirleri Trigonometri ve Astronomiye Uyarlaması" makalesinde,

"...

Takiyüddin ibn Maruf, 16. yüzyılın yetiştirdiği en önemli Türk bilginlerindedir. 1521'de Şam'da doğmuş, nakil ilimleri (yani dinî ilimleri) burada ve Kahire'de öğrendikten sonra müderrislik ve kadılık görevlerinde bulunmuş ve Mısır Kadısı Abdülkerim Efendi ile Abdülkerim Efendi'nin babası Kutbeddin Efendi'nin teşvikleriyle oldukça ileri bir yaşta matematik ve astronomi gibi akli ilimlere merak sarmıştır. Kutbeddin Efendi, elinde bulunan rasat aletlerini ve dedesi Ali Kuşçu'ya ve Gıyasüddin Cemşid el-Kaşl'ye ait matematik ve astronomi kitaplarını Takiyüddin' e vermiş ve onun bu sahalarda gelişmesine ve ilerlemesine yardımcı olmuştur. Takiyüddin'in ilmî donanımı Semerkand Cevresi'ne mensup olan bu bilginlerin eserleriyle şekillenmiştir.

Takiyüddin, sadece matematik, astronomi ve optik sahalarna yapmış olduğu katkılarla değil, aynı zamanda 1575 civarında İstanbul'da kurmuş olduğu rasathaneyle de Türk bilim tarihinde seçkin bir yere sahip olmuştur. Dönemin en gelişmiş rasat aletleriyle donatılmış olan bu rasathanede takriben beş yıl süreyle yaptığı rasatlar sonucunda hazırlamış olduğu zîcler hayret verici bilimsel yenilikler içermektedir.

..."

diyordu...

Çok ilginç biriydi; Kepler'in hocası Tycho Brahe ile aynı zamanda yaşayan ve benzer gözlemleri yapan, ancak akıldışı söylentiler sonucu Tophane sırtlarındaki rasathanesi III. Murat emriyle yıkılan, ülkemizde kalabilmiş (!!!) eserlerinden bazıları Boğaziçi Üniversitesi'nin UNESCO ile yürüttüğü "Memory of the World" projesi kapsamında mikrofilme alınarak katologlanan Takiyüddin!

...Kepler'in, hocası Brahe'nin gözlemlerini kullanarak gezegenlerin dönüşleri ile ilgili "Kepler Yasaları" çalışmasını yaptığını da hatırlayarak; dinledim!

İşinin erbabı olup onu sevmek ve tutku ile bağlanmanın etkisi bu kadar güzel mi anlatılabiliirdi sevgili Ersan; bravo!

...bir sonraki turumda görüşmek üzere sağlık ve sevgi ile esen kal!

Bu gezide katılan, karşılaştığım ve bugün de her bir ANımın ANIlaşmasına katkı sağlayan güzel insanlara teşekkürler; Can-ı gönülden.

Kaynakça

1. Sevim Tekeli; "[16'ıncı Yüzyılda Osmanlılarda Saat ve Takiyüddin'in "Mekanik Saat Konstrüksüyonuna Dair En Parlak Yıldızlar Adlı Eseri / The Clocks in Ottoman Empire in 16th Century And Taqi Al Dins "The Brightests Stars For The Construction Of The Mechanical Clocks"](#)"; T.C. Kültür Bakanlığı; Ankara, 2002.
2. Doç. Dr. Remzi DEMİR; "[Takiyüddin İbn Maruf'un Ondalık Kesirleri Trigonometri Ve Astronomiye Uyarlaması](#)"; Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, Cilt: 40, Sayı: 1, 1999.
3. T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı; "[Tarihe Açılan Kapı "Müzekart+" Nedir?"](#)".

Kaynakça Web Siteleri

4. [Ankara Kalesi](#)
5. [Ankara Hanları](#)
6. [Ankara Rahmi M. Koç Müzesi](#)
7. [Divan Çukurhan Otel](#)
8. [Saklı Kalmış Tarihi Pılavoğlu Han](#)